

Ulvi Cemal Erkin (1906-15 Eylül 1972)

Türk Beşleri'nin üyesi olan Erkin, Atatürk'ün eğitim için yurt dışına gönderdiği beş sanatçıdan biridir. Düyun-u Umumiye müdürlerinden Mehmed Cemil Bey'in oğlu olan Ulvi Cemal Erkin, yedi yaşındayken İstanbul'da piyanist Adinolfi'den dersler almaya başlamış, Galatasaray Lisesinde öğrenim yaptığı sırada müzik çalışmalarını sürdürmüştür. 1925'te Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Paris'e gönderilen Erkin, Jean Gallon ve Isidor Philipp ile çalışmış, Nadia Boulanger'in öğrencisi olarak Paris'teki Ecole Normale de Musique'den 1930'da mezun olmuştur. Aynı yıl yurda dönen besteci, Musiki Muallim Mektebinde piyano ve armoni öğretmenliğine atanmıştır. Aynı okulda öğretmen olan piyanist Ferhunde Remzi ile 29 Eylül 1932'de evlenmiştir. 1943 yılında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)'nin açtığı beste yarışmasının büyük ödülünü Ahmet Adnan Saygun ve Hasan Ferit Alnar'la paylaşmıştır. Ulvi Cemal Erkin bu yarışmaya Köçekçe ve Piyano Konçertosu ile katılmış ve Piyano Konçertosu ödüle layık görülmüştür. Bu piyano konçertosu aynı senenin 11 Martında Riyaseti Cumhur Orkestrası tarafından şef Dr. Ernst Praetorius yönetiminde ve Ferhunde Erkin'in solistliğinde seslendirilmiştir. Dönemin Almanya büyükelçisi Franz von Papen'nin girişimleri ile 8 Ekim 1943 tarihinde bombardıman altındaki Berlin'de Berlin Şehir Orkestrası tarafından seslendirilmiştir. Berlin Şehir Orkestrası'nın Fritz Zaun yönetmiş, solist yine Ferhunde Erkin olmuştur. Ulvi Cemal Erkin, 15 Eylül 1972 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucunda hayata veda etmiştir. Ulvi Cemal Erkin, Palm Academique, Legion d'Honneur şövalye ve officiale nişanları ile ufficiale derecesinde İtalyan Cumhuriyet nişanını almıştır. 1971 senesinde devlet sanatçısı olan besteciye ölümünden sonra, 1991 senesinde Sevda-Cenap And Müzik Vakfı tarafından onur altın madalyası verilmiştir. PTT de 1985 senesinde besteci adına bir pul çıkartmıştır. Erkin'in yapıtları ise şu şekildedir: San ve Orkestra eserleri: "Bülbül ve Ayın Ondördü", soprano ve küçük orkestra için, 1932. "Yedi Halk Şarkısı", basbariton ve orkestra için, 1936 - 1939. Koro eseleri: "İki sesli Halk Şarkıları", (On parça), 1936. "Yedi Halk Türküsü", Karma Koro için, 1943. "On Halk Türküsü", Karma Koro için, 1963. "Yedi Halk Şarkısı", Şan ve Piyano için, 1936. Orkestra eserleri, "İki Dans", büyük orkestra için, 1930, "Bayram", büyük orkestra için, 1934., "Köçekçeler" orkestra için rapsodi, 1943. "1. Senfoni", 1944 - 1946. "2. Senfoni", 1948 - 1951. "Senfonik Bölüm", büyük orkestra için, 1969, "Senfonik Episodlar", (yarım kaldı), 1970 - 1971. Solo Çalgı ve orkestra eserleri: "Konçertino", piyano ve orkestra için, 1932, "Senfoni Konçertant", piyano ve orkestra için, 1966. Oda müzikleri, "Yaylılar Dörtlüsü", 1935 - 1936, "Beşli", piyano, iki keman, viyola ve viyolonsel, 1943, "Sinfonietta", yaylılar için, 1951 - 1959. Piyano eserleri. "Beş Damla", piyano için, çocuklar için yedi kolay parça, 1931. "Duyuşlar", piyano için on bir parça, 1937. "Sonat", piyano için, 1946. "Altı Prelüd", piyano için, 1965 - 1967. Erkin'in bu yapıtlarının yanında bir çok opera çevirileri de yer almaktadır.

Burcu KARTAL

KAYNAKÇA

Ana Britannica, Ana Yayıncılık, İstanbul 1988.

ATAMAN, Sadi Yaver, **Atatürk ve Türk Musikisi**, Kültür Bakanlığı, Ankara 1991.

FİLİZ, Ali, "Türkiye Cumhuriyet'inde Konservatuarlar", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi**, İletişim Yayınları, İstanbul, s.1531-1534.

GENÇOSMAN, Kemal Zeki, **Atatürk Ansiklopedisi**, İstanbul 1971.

ORANSAY, Gültekin, "Çok Sesli Müzik", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi**, İletişim Yayınları, İstanbul,

s.1517-1530.

REY, Cemal Reşit, "Türk Müziği - Batı Müziği", **Orkestra**, S 19, İstanbul 1964.

SAYGUN, Adnan, "Türk Müziğinin İnkişaf Yolu", **Ülkü**, Ağustos 1936.

YÜCEL, Onsal, "Atatürk Döneminde Sanat Yaşamı", **Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk**, Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Vakfı Yayınları, İstanbul 1983.

22/07/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ulvi-cemal-erkin-1906-15-eylul-1972/?pdf=3285> adresinden erişilmiştir